

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **Ing. L. Š.,** zastoupené Mgr. Martinem Vondroušem, advokátem se sídlem Tovaryšský vrch 1358/3, Liberec, proti žalovanému: **Finanční úřad v Bílině,** se sídlem Žižkovo nám. 61, Bílina, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 7. 2005, sp. zn. 15 Ca 185/2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým soud zamítl její žalobu proti rozhodnutí Finančního úřadu v Bílině (dále jen „žalovaný“) ze dne 11. 6. 2004, č. j. 22507/04/2211970/6915. Citovaným rozhodnutím žalovaný nevyhověl námitce stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2004, č. j. 11263/04/211970/6915-EP, kterým bylo nařízeno provést prodej nemovitosti dlužníka v dražbě a z výtěžku prodeje uspokojit vykonatelný nedoplatek včetně příslušejících částek exekučních nákladů dle ustanovení § 73a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále též „daňový řád“).

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

Za prvé stěžovatelka namítá, že v daném případě zcela absentuje exekuční titul, jelikož jí nebyly doručeny dodatečné platební výměry, jichž se žalovaný dovolává. Je sice pravdou, že daňový dlužník (tzn. manžel stěžovatelky P. B.) v předmětném období měl zástupce s neomezenou plnou mocí, kterému žalovaný rozhodnutí doručoval, nicméně podle ustanovení § 17 odst. 7 daňového řádu je takovýto postup přípustný jen tehdy, jestliže nemá příjemce rozhodnutí něco osobně vykonat. V tomto případě se jednalo o uložení povinnosti uhradit daňový nedoplatek a tato povinnost je povinností osobní, neboť se jedná o majetkovou újmu dlužníka a nikoliv třetí osoby. V tomto směru stěžovatelka odkazuje i na judikaturu Ústavního soudu k otázce zaplacení soudního poplatku (viz např. nález ze dne 22. 10. 2001, sp. zn. III. ÚS 292/01). Z toho stěžovatelka dovozuje, že exekuční příkaz byl vydán protizákonně.

Druhá námitka stěžovatelky se týká toho, že krajský soud nezkoumal platnost rozhodnutí, na základě kterých bylo vydáno rozhodnutí exekuční, a dovolává se v tomto směru ustanovení § 251- § 271 o. s. ř. a § 76 odst. 2 s. ř. s.

Třetí námitka brojí proti tomu, že dne 28. 4. 2004 podala námitku proti exekučnímu příkazu, doplněnou dne 18. 5. 2004. Žalovaný se však v rozhodnutí o námitce o tomto doplnění vůbec nezmínil a v tom spatřuje stěžovatelka rozpor s ustanovením § 52 odst. 2 daňového řádu, což ve svých důsledcích vyvolává neplatnost rozhodnutí (§ 32 odst. 7 cit. zákona). Proto také stěžovatelka požádala o ověření splnění podmínek neplatnosti rozhodnutí o námitce, k čemuž žalovaný toliko sdělil, že rozhodnutí o námitce není neplatné, jelikož v něm bylo přihlíženo pouze k námitkám příslušejícím postavení žalobce.

Proto stěžovatelka navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil, když toliko odkázal na svoje vyjádření ze dne 22. 10. 2004, podané k žalobě.

V projednávané věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního a soudního spisu především zjistil, že exekučním příkazem na prodej nemovitosti ze dne 19. 3. 2004, č. j. 11263/04/211970/6915, Finanční úřad v Bílině k vymožení vykonatelného nedoplatku v částce 244 077 Kč nařídil provést prodej blíže specifikované bytové jednotky dlužníka P. B. (poznámka soudu: manžel stěžovatelky) a z výtěžku prodeje uspokojit vykonatelný nedoplatek včetně příslušejících částek exekučních nákladů. Předmětná nemovitost byla nabyta v době trvání manželství, a jedná se tedy o společné jmění manželů.

Dne 28. 4. 2004 podala stěžovatelka proti tomuto exekučnímu příkazu námitku s tím, že její odůvodnění doplní dodatečně. Učinila tak podáním doručeným žalovanému dne 10. 5. 2004, v němž tvrdila, že předmětná nemovitost není součástí společného jmění manželů, neboť kupní cena byla uhrazena výhradně z jejích finančních prostředků, a že tato skutečnost je dostatečně zřejmá z výpisu z katastru nemovitostí i ze smlouvy o převodu bytové jednotky.

Žalovaný následně stěžovatelku výzvou ze dne 17. 5. 2004, č. j. 19768/04/211970/6915, vyzval k prokázání jejího tvrzení o výlučném vlastnictví předmětné nemovitosti.

Stěžovatelka svoji předchozí námitku doplnila podáním doručeným žalovanému dne 18. 5. 2004. Obsahem tohoto doplnění bylo zpochybnění správnosti údajů obsažených ve vykonatelném výkazu nedoplatků, který je součástí předmětného exekučního příkazu. Tuto nesprávnost spatřovala stěžovatelka v údajné nicotnosti dodatečných platebních výměrů, na jejichž základě byl tento výkaz nedoplatků sestaven, konkrétně v absenci ustanovení hmotněprávního předpisu, podle něhož byla rozhodnutí vydána.

Stěžovatelka dále 1. 6. 2004 zaslala žalovanému výpis z katastru nemovitostí ze dne 31. 7. 2000, z něhož je patrno, že je vlastnicí předmětné bytové jednotky, kterou nabyla na základě smlouvy o převodu bytové jednotky ze dne 12. 10. 1999, uzavřené s Městem B.

Žalovaný shora citovaným rozhodnutím ze dne 11. 6. 2004 nevyhověl uplatněné námitce stěžovatelky, když konstatoval, že ke sňatku mezi P. B. a stěžovatelkou došlo dne 21. 11. 1998 a mezi jmenovanými nedošlo před vstupem do manželství ani v době následující k rozdělení či zúžení SJM, což bylo ověřeno u Okresního soudu v Teplicích.

Krajský soud v Ústí nad Labem napadeným rozsudkem zamítl žalobu brojící proti tomuto rozhodnutí žalovaného. V jeho odůvodnění vycházel z toho, že v tomto typu řízení již není možno zkoumat, zda předmětné dodatečné platební výměry vystavené vůči P. B. jsou či nejsou platné, neboť vůbec nejsou předmětem soudního přezkumu. Nad tento rámec soud poukázal na ustanovení § 32 odst. 2 písm. d) daňového řádu, podle něhož je pouze požadováno, aby výrok rozhodnutí obsahoval uvedení právních předpisů, podle nichž bylo rozhodováno (což ve všech případech bylo splněno), a nikoliv i uvedení konkrétních zákonných ustanovení. Soud se neztotožnil ani s námitkou, že předmětné dodatečné platební výměry měly být doručeny nejen zástupci daňového dlužníka P. B., nýbrž přímo i tomuto dlužníkovi. V daném případě totiž ing. V. V. P. B. zastupoval na základě neomezené plné moci a proto mu nebylo třeba dle ustanovení § 17 odst. 7 daňového řádu tyto výměry zasílat, jelikož vyměřenou platbu mohl vykonat kdokoliv, nikoliv toliko daňový subjekt. K tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí žalovaného soud uvedl, že sice „bylo vhodné, aby se žalovaný o této skutečnosti (roz: podání stěžovatelky ze dne 17. 5. 2004) alespoň okrajově zmínil v odůvodnění rozhodnutí o námitce“, nicméně v tom nelze spatřovat důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí, jelikož stěžovatelka se stala daňovým subjektem až vydáním exekučního příkazu a proto nemohlo být přihlíženo k jiným námitkám, než těm, které příslušely jejímu postavení. Navíc, žalovaný ve sdělení ze dne 28. 7. 2004, č. j. 27449/04/211970/6915, k žádosti stěžovatelky o ověření splnění podmínek neplatnosti rozhodnutí o námitce, tuto skutečnost sám uvedl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud především upozorňuje na skutečnost, že v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 26. 10. 2005, sp. zn. 2 Afs 81/2004 (in: č. 791/2006 Sb. NSS) vyslovil právní názor, že soudní přezkum rozhodnutí o námitkách proti exekučnímu příkazu „*nemůže zpochybňovat souslednost a logickou provázanost jednotlivých fází daňového řízení. Námitkami proti exekučnímu příkazu proto nelze účinně brojit proti samotnému daňovému nedoplatku, stanovenému samostatným správním rozhodnutím, a rovněž následný soudní přezkum může být zaměřen zejména na vhodnost a proporcionalitu způsobu a rozsahu provedení exekuce, na vykonatelnost exekučního titulu, na jeho právní účinnost vůči povinnému apod., nikoliv již na přezkum důvodnosti samotného exekučního titulu. Soudní*

přezkum proto v těchto případech lze označit za do určité míry omezený a koncentruje se na případné „vybočení“ z řádné a na principu proporcionality založené daňové exekuce.“ Jak již ostatně uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 - 75, *„je-li u správního soudu napadeno rozhodnutí vydané v další fázi řízení (v řízení exekučním), pak přirozeně soud může zkoumat jen samotnou existenci titulu a vhodnost zvoleného způsobu exekuce, poměr výše pohledávky k ceně exekucí postižené věci apod., navíc za podmínky, že stížnost tvrdí například, že exekuční titul neexistuje, zvolený způsob exekuce není zákonem připuštěn, že cena postižené věci je v nepoměru k výši pohledávky atp. Soud se ve fázi exekučního řízení nemůže zabývat skutečnostmi, které nastaly před vydáním vykonatelného výkazu nedoplatků, tedy v řízení vyměřovacím*.“

Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal sebemenší důvod se jakkoliv odchýlit od svých shora citovaných právních názorů, dospívá v nyní projednávané věci k závěru, že argumentaci stěžovatelky brojící proti chybnému doručování dodatečných platebních výměrů i proti jejich platnosti musí pokládat za nedůvodnou, a to právě proto, že ve skutečnosti brojí proti samotnému stanovení daňové povinnosti, což již nemůže být v této fázi daňového řízení předmětem soudního přezkumu. Pokud stěžovatelka spatřuje pochybení žalovaného též v tom, že tyto dodatečné platební výměry nebyly doručeny přímo jí, je vhodné připomenout, že daňovým subjektem byl v této fázi řízení pouze její manžel P. B., takže nebyl dán žádný zákonný důvod pro to, aby jí byly předmětné výměry doručovány. Zdejší soud proto plně podporuje argumentaci, obsaženou v odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu, jelikož je plně souladná se shora uvedenými východisky a právními názory.

Jen nad tento rámec proto Nejvyšší správní soud poukazuje na skutečnost, že pokud stěžovatelka tvrdí, že předmětné dodatečné platební výměry nebyly daňovému subjektu vůbec doručeny, neboť nepostačovalo doručení jeho zástupci s neomezenou plnou mocí a v tomto směru odkazuje na některá rozhodnutí Ústavního soudu k otázce doručování výzvy k zaplacení soudního poplatku, je namístě upozornit na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, sp. zn. 2 Afs 187/2004 (in: č. 726/29005 Sb. NSS), podle něhož „*povinnost zaplatit soudní poplatek plyne z procesního postavení účastníka řízení, který činí úkon poplatku podléhající. Zaplacení soudního poplatku ovšem není úkonem, který má osobně vykonat účastník řízení; je-li účastník řízení zastoupen, výzva k zaplacení soudního poplatku se proto doručuje podle § 42 odst. 2 s. ř. s. pouze jeho zástupci. Za stávající úpravy správního soudnictví není tímto postupem omezen přístup k soudu*.“ Nutno dodat, že tento právní názor je souladný s novější judikaturou Ústavního soudu, viz např. usnesení ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. II. ÚS 671/02. Je přitom z povahy věci zřejmé, že oba porovnávané případy (přičemž argumentaci a simili použila právě stěžovatelka) jsou principielně natolik podobné, že není dán racionální důvod k domněnce, že u doručování platebního výměru se jedná o situaci, kdy má příjemce rozhodnutí něco vykonat, a to nezastupitelným způsobem.

Lze tak uzavřít, že tuto námitku stěžovatelky je nutno považovat za nedůvodnou nejen proto, že se týká předchozí fáze daňového řízení, nýbrž i věcně.

Obdobné lze konstatovat k tvrzené neplatnosti či dokonce nicotnosti předmětných dodatečných platebních výměrů pro absenci ustanovení aplikovaného ustanovení právního předpisu. Jen pro stručnost je proto vhodné odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2003, sp. zn. 2 Afs 12/2003 (in: č. 212/2004), podle něhož „*chybějící zákonné náležitosti správního aktu mohou vyvolávat jeho nicotnost pouze tehdy, jestliže je tento nedostatek natolik intenzivní a zřejmý, že po účastnících dotčeného právního vztahu*

nelze spravedlivě žádat, aby tento správní akt respektovali. Ustanovení § 32 odst. 2 písm. d) daňového řádu výslovně nepožaduje, aby ve výroku rozhodnutí bylo uvedeno konkrétní ustanovení zákona, a stanoví toliko povinnost uvést právní předpisy, podle nichž bylo rozhodováno. Neuvedení konkrétního ustanovení proto není důvodem nicotnosti daňového rozhodnutí, a to ani s poukazem na § 32 odst. 7 téhož zákona." Tento názor ostatně konvenuje s aktuální judikaturou Ústavního soudu, jejíž přehled plasticky nabízí článek T. L. (*Ověřování neplatnosti daňového rozhodnutí ve světle judikatury Ústavního soudu*, in: Právní rozhledy č. 10/2005, str. 349 a násl.).

Zůstává tak k zodpovězení námitka ohledně nevypořádání se žalovaného se shora citovaným doplněním stěžovatelky ze dne 18. 5. 2004. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že – jak plyne ze shora provedené rekapitulace předchozího řízení – obsahem tohoto doplnění je tvrzení stěžovatelky o nicotnosti předmětných dodatečných platebních výměrů z důvodu absence uvedení aplikovaného hmotněprávního zákonného ustanovení. Jak je dovozeno již z předchozí argumentace, toto doplnění v projednávané věci nemohlo mít žádnou skutečnou relevanci, a to jednak proto, že se týkalo zcela jiné fáze daňového řízení, kde bylo v procesní dispozici daňového subjektu (P. B.), aby tuto námitku řádně uplatnil; a dále rovněž proto, že podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a aktuálního právního názoru Ústavního soudu se o nicotnost v těchto případech vůbec nemůže jednat. Kasační důvod zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. proto naplněn nebyl, jelikož citované ustanovení předpokládá „*porušení zákona v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit*". Jakkoliv tedy lze souhlasit s názorem krajského soudu, že bylo namístě, aby se žalovaný ke zmiňovanému doplnění námitek stěžovatelky ve svém rozhodnutí alespoň okrajově vyjádřil, v žádném případě však nelze mít za to, že by tímto pochybením mohla být jakkoliv ovlivněna zákonnost vydaného rozhodnutí.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu ani vady správního řízení ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. a proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.), neboť v projednávané věci nedošlo k aplikaci nesprávných zákonných ustanovení, výklad použitých ustanovení odpovídá běžným právním výkladovým metodám a nebyly zjištěny ani vady ve správním řízení, které probíhalo v souladu se zákonem..

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému Finančnímu úřadu v Bílině náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu